

Juhász Réka

Portfólió

A Magyar Művészeti Akadémia
ösztöndíjpályázatára

MMKI-Ö-21

Napra csillag jár az égen

Szimbolika a magyar népdalokban és
ábrázoló népművészetben

II.

Tárgyalkotó tevékenység bemutatása



Történet

A kézművesség, a tárgyalkotás szeretetét is gyerekkoromból hoztam, édesanyám révén, aki népi kézművesség oktatásával foglalkozik.

2004-ben végeztem a Modell Divatiskolában ruhatervező szakon.

Most tíz éve, hogy elkezdtem a népművészet motívumaival díszített női ruhákat és kiegészítőket készíteni.

Az első darabok a fellépő ruháim voltak. A táncházas világban pár év alatt keresetté váltak a munkáim. Később eljutottak más körökbe is. Sikerük volt olyan közösségben, ahol az identitás kifejezése kiemelt jelentőséggel bír: a határon túli és az amerikai magyarok körében.

Az éneklés, énektanítás mellett főtevékenységemmé vált a ruhakészítés.

Minden darabot én készítek. A minták, a ruhadarabok egyénre szabottak, nincs köztük két egyforma.

Kép: nyakék kalotaszegi páva-motívum alapján



Minták

A népviseletek formavilága mellett elsősorban a díszítőelemek, motívumok foglalkoztatnak. Ezért forráskutatáskor nem csak a népi textíliákból meríték, hanem a népművészetnek gyakorlatilag minden területéről, ahol a díszítőművészet megjelenik: festett bútorokról, fafaragásokról, a pásztorművészet spanyolozott dunántúli remekeiről, építészeti díszítményekről (faragott kalotaszegi házhomlokzatról, Balaton-felvidéki vakolathímekről), kályhacsempékről, hangszerekről (például dudafejek).

Ruháim egyszerű vonalvezetéssel, napjaink divatjához illeszkedő szabással készülnek, az üzenet a mintázatban jelenik meg.



Technika

Kidolgoztam egy rátétes technikát, amelynek segítségével az anyagok színeinek, textúrájának játékával tudok létrehozni díszítményeket.

Általában gépi varrással készítem a mintákat, aztán alkalmazok kézi textilfestést.

Az így készült rátétek gazdag gyöngyös-flitteres kézi hímzést kapnak, azután kerülnek a ruhákra.

Ékszereket és kiegészítőket is készítek ezzel a technikával.



Tervezés

Elsősorban egyéni, vagy csoportos felkérésekre dolgozom, de kollekciókat is készítek, amelyeket kézműves vásárokon és az interneten értékesítek. Az elmúlt években több kollekcióm megvalósítására is támogatást nyertem a *Hungarikum Pályázaton*.

A tervezés folyamán mindig személyes a kiindulási pont. A mintákat jelentéstartalmuk, üzenetük, vagy a megrendelő pátriája alapján választom ki. A mintakincs felkutatása után a kiválasztott alapmotívumokból tervezem meg a ruhák, ékszerek mintáit, amelyekből tovább építkezek a ruha viselőjének életkora, története alapján. Például, ha egy három gyermekes anya kabátját varrom, a díszítményben három tulipán szerepel. Fontosnak tartom a színhasználat szimbolikáját is követni, az életkor, életesemény, vagy színpadi ruha esetében az előadás témája alapján.

Kép: a 2018-ban a Műcsarnokban megrendezett Kéz-Mű-Remek kiállításon szereplő két munkám, más tervezők munkái közt.



Menyecskeruhák kalotaszegi inspiráció alapján
Hungarikum Pályázat 2018.



Menyecskeruhák és alkalmi öltözékek, kalotaszegi inspiráció alapján (Hungarikum Pályázat 2018.)





Fellépőruha Varga Veronika számára, aki a *Fölszállott a Páva* vetélkedőn sárközi csokrot adott elő (2014.) Inspiráció: sárközi „kiskutyás” hímzett párnahaj



Fotó: Levente Váradi Photography

Fotó: Levente Váradi Photography

Színpad és életképek







Közösségépítés

Olyan bemutatókat tartok, ahol a meghívó közösség lányai, asszonyai mutatják be a ruháimat.

Ez egész napot kitöltő program, melynek során a közösség megismerkedik a ruhák, motívumok üzenetével, dalokat tanul, a nap végén, pedig sor kerül a közösen összeállított műsor bemutatójára.

Néptáncos-koreográfus kollégák, zenésztársak segítségével dolgozom. Az estét táncházzal, mulatsággal zárjuk.

A kép a *Tüzet viszek* című Szent Iván éji bemutatón készült, amit zoborvidéki tűzugró dudazenével és dalokkal kísértünk. Koreográfus: Baloghné Vatai Barbara

Helyszín: Magyar Vár



Összegzés

A Magyar Művészeti Akadémia ösztöndíja segítene nekem abban, hogy tovább mélyítsem a népművészet szimbolikus tartalmainak kutatását, mind a népdalok, mind pedig az ábrázoló népművészet területén, és ezeket az üzeneteket egymás mellett alkalmazva minél több embert és közösséget közelíteni tudjak ennek a végtelen gazdag nyelvnek a megértéséhez, használatához.

Hiszem, hogy a népművészet napjainkban is a legjobb módszer arra, hogy eligazodjunk az egész kerek világban.

